

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 294/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s. r. o., Komenského 14A, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát JUDr. Peter Kočička (pôvodne zastúpeného advokátkou Mgr. Evou Kováčekovou, Komenského 21, Banská Bystrica), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 Co 1028/2013-537 zo 17. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“,

v citáciách aj „navrhovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 Co 1028/2013-537 zo 17. decembra 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľ v súvislosti s doterajším priebehom konania pred všeobecnými súdmi uvádza:

«1. Sťažovateľ bol účastníkom dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 24. 02. 2006... pri obci [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ viedol motorové vozidlo zn. Mercedes triedy E... v smere od Brezna do Banskej Bystrice. Pri obci [REDAKOVANÉ] vodič autobusu zn. Karosa... [REDAKOVANÉ]... vychádzal z vedľajšej cesty č. 111/066035, ktorá sa v obci [REDAKOVANÉ] napája na hlavnú cestu... Vodič autobusu odbočoval z vedľajšej cesty... na hlavnú cestu... v smere doľava, pričom nedal prednosť osobnému motorovému vozidlu sťažovateľa... Sťažovateľ v snahe zabrániť zrážke s autobusom bol nútený strhnúť riadenie doprava a obísť autobus z pravej strany, nakoľko protiidúce motorové vozidlo neumožnilo obísť autobus zľava. Navrhovateľ s vozidlom vyšiel na krajinu, kde narazil do železného premostenia odvodňovacieho kanála...

2. Konaním vodiča autobusu bola sťažovateľovi spôsobená škoda na zdraví, pozostávajúca podľa § 444 Občianskeho zákonníka z náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, podľa § 446 OZ z náhrady na zárobku počas pracovnej neschopnosti sťažovateľa, podľa § 447 OZ z náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. Za spôsobenú škodu zodpovedal v zmysle § 420 OZ vodič autobusu [REDAKOVANÉ], podľa § 427 OZ prevádzateľ motorového vozidla, ktorým bola v čase nehody spoločnosť SAD Zvolen, a. s. ... Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je pritom oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Poisťovateľom autobusu zn. Karosa...

bola ku dňu nehody na základe poistnej zmluvy... KOMUNÁLNA poisťovňa a. s. Vienna Insurance Group...

3. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 57/09 zo dňa 30. 06. 2009 bol vodič autobusu [REDAKOVANÉ] uznaný za vinného tým, že pri vyššie popísanej nehode nedal pri vychádzaní z vedľajšej cesty prednosť sťažovateľovi, čím mu spôsobil ťažkú ujmu na zdraví z nedbanlivosti, čím spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ si voči obžalovanému [REDAKOVANÉ] a voči prevádzkovateľovi SAD Zvolen, a. s. uplatňoval náhradu škody v adhéznom konaní. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. 06. 2009 bol sťažovateľ odkázaný so svojimi nárokmi na občianskoprávne konanie.

4. Žalobným návrhom zo dňa 23. 02. 2010 sa sťažovateľ domáhal voči KOMUNÁLNEJ poisťovni, a. s. Vienna Insurance Group zaplatenia náhrady škody z ublíženia na zdraví z titulu povinného zmluvného poistenia (PZP) škodcu (SAD Zvolen, resp. vodič [REDAKOVANÉ]) spôsobenej mu pri dopravnej nehode dňa 24. 02. 2006.

5. O návrhu rozhodoval Okresný súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C/29/2010 medzitýmnym rozsudkom zo dňa 03. 07. 2012... tak, že rozhodol, že „základ nároku navrhovateľa je opodstatnený s tým, že spoluzavinenie navrhovateľa je v rozsahu 50 %“. S námietkou premlčania žalovaného vznesenou v priebehu konania sa súd vypořiadal s poukazom na spočívanie premlčacej lehoty (§ 112 O. s. p.) vzhľadom na uplatňovanie nároku sťažovateľa v adhéznom konaní...

6. Spočívanie premlčania trvalo v období od 31. 01. 2007 (uplatnenie nároku poškodeného v adhéznom konaní) do 30. 06. 2009 (rozsudok KS v Banskej bystrici sp. zn. 5 To/57/2009), súčet obdobia od 24. 02. 2006 do 31. 01. 2007 a od 01. 07. 2009 do 23. 02. 2010 tak nepresiahol zákonnú lehotu dvoch rokov, v ktorej mohol nárok sťažovateľ uplatniť.

7. Proti prvému rozsudku OS Banská Bystrica podali odvolanie obaja účastníci konania... Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co/271/2012 uznesením zo dňa 04. 12. 2012 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd uviedol, že:

- rozhodnutie OS Banská Bystrica v otázke spoluviny je nesprávne, keďže bola nesprávne použitá právna kvalifikácia založená na posudzovaní spoluviny sťažovateľa

a na princípoch prezumovanej zodpovednosti žalovaného na princípoch zodpovednosti za zavinenie, pričom išlo o stret dvoch prevádzok (§ 431 OZ) na princípoch objektívnej zodpovednosti v zmysle § 427 – § 429 OZ,

- potreba znaleckého skúmania otázky určenia miery spoluúčasti oboch účastníkov na vzniku dopravnej nehody a na rozsahu poškodenia zdravia sťažovateľa,

- podľa odvolacieho súdu z rozhodnutia okresného súdu nie je zrejmé, ktoré konkrétne nároky si navrhovateľ uplatnil v trestnom konaní a proti ktorej osobe, pričom vo vzťahu k ustanoveniu § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. odvolací súd konštatoval, že na premlčanie nároku plynie rovnako samostatná lehota proti poisťovateľovi ako aj proti osobe, ktorá škodu spôsobila a samostatná lehota proti prevádzkovateľovi motorového vozidla. Tým odvolací súd naznačil odklon od všeobecnej úvahy prvostupňového súdu v otázke, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá – a v tej súvislosti aj v otázke spočívania premlčacej doby a k otázke, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, odvolací súd poukázal (bez ďalšieho) na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo/35/2008,

- v závere odvolací súd uviedol, že „z hľadísk vyššie uvedených však zatiaľ nárok navrhovateľa skúmaný nebol a rozhodnutie súdu prvého stupňa tak nevyčerpalo všetky možné hľadiská právneho posúdenia nároku“.

8. Vo veci opätovne rozhodoval OS Banská Bystrica v poradí druhým rozsudkom zo dňa 25. 07. 2013... OS rozhodol bez vykonania akéhokoľvek dokazovania v intenciách predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia a bez zodpovedajúcej reakcie na sťažovateľom nastolené otázky v jeho replike (vyjadrenie zo dňa 09. 05. 2013) k zaujatému právnemu názoru odvolacieho súdu v otázke spočívania premlčacej doby pri aplikácii PZP. OS návrh zamietol s poukazom na vznesenú námietku premlčania.

9. O odvolaní sťažovateľa rozhodoval druhýkrát KS v Banskej Bystrici. Odvolací súd rozsudok potvrdil s poukazom na § 219 ods. 1 OSP... Vo vzťahu k premlčaniu KS uviedol, že sťažovateľ sa mohol domáhať náhrady za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla priamo proti prevádzkovateľovi motorového vozidla (§ 427 a nasl. OZ), pričom za prevádzkovateľa uhrádza škodu poisťovateľ (§ 15 ods. 1 zákona o PZP), alebo voči vodičovi motorového vozidla podľa § 420 OZ, alebo proti poisťovateľovi (§ 15 ods. 1 zákona o PZP)... Krajský súd tiež nejasne naznačil, že vychádzal zo skutočnosti,

že v adhéznom konaní si poškodený (sťažovateľ) uplatnil nárok len voči vodičovi autobusu, nie aj voči prevádzkovateľovi SAD Zvolen. Tento záver KS je však v rozpore so spisovým materiálom, keďže sťažovateľ si v adhéznom konaní uplatnil náhradu škody voči oboj subjektom.

10. Sťažovateľ podal proti druhému rozsudku KS v Banskej Bystrici, ako aj proti druhému rozsudku OS Banská Bystrica dovolanie zo dňa 03. 02. 2014. V dovolaní namietal arbitrárnosť a zjavnú neodôvodnenosť rozhodnutí oboch všeobecných súdov, ktoré považoval za nepreskúmateľné, zmätočné a nepresvedčivé s ohľadom na svojvoľný právny záver ohľadom premlčania a jeho spočívania. Sťažovateľ predovšetkým namietal:

- odvolací súd sa nezaoberal dôsledne hodnotením rozhodujúcich a zásadných otázok, ktoré boli predložené prvostupňovému súdu,

- z odôvodnenia odvolacieho súdu nie je možné zistiť, ako sa tento vysporiadal s (ne)použiteľnosťou rozsudku NS SR sp. zn. 3 Cdo/35/2008 na prejednávajúcu vec (sťažovateľ argumentoval nepoužiteľnosťou tohto rozhodnutia vzhľadom na odlišný skutkový i právny stav v prejednávanej veci), ako vyhodnotil a posúdil definíciu prevádzkovateľa vozidla (§ 2 písm. j) zákona č. 381/2001 Z. z.) vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody v adhéznom konaní voči vodičovi autobusu z pohľadu aplikácie inštitútu spočívania premlčacej doby (§ 112 OZ), ako vyhodnotil a posúdil skutkové okolnosti prípadu rozhodujúce pre preskúmanie úvah odvolacieho súdu o (ne)udržaní názoru o spočívaní premlčacej doby,

- postup oboch súdov, keď odvolací súd len s poukazom na dôsledky (?) vyplývajúce z rozsudku NS SR sp. zn. 3 Cdo/35/2008 zrušil medzitymny rozsudok OS Banská Bystrica, pričom otázka premlčania sa v uznesení KS rieši len ako jedna z viacerých otázok bez bližšieho vysvetlenia. Následne OS v druhom rozsudku zamietol návrh z dôvodu premlčania bez akejkoľvek vecnej reakcie na právnu argumentáciu sťažovateľa. Tento rozsudok napokon potvrdil odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 OSP bez poskytnutia podrobnej a presvedčivej argumentácie.

11. Sťažovateľ tiež podrobne argumentoval ohľadom ustanovenia § 15 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z. z. a ohľadom vzťahu medzi poškodeným a poisťovateľom, pričom poukázal na zmysel príslušných ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. vo vzťahu k poškodenému.

12. O dovolaní rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 56 Cdo 117/2014 (správne má byť sp. zn. 5 Cdo 117/2014, pozn.) uznesením zo dňa 17. 03. 2016 tak, že dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP a „so zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti“. Dovolací súd v uznesení uviedol, že „dovolateľ vo svojom dovolaní nenamietal vady konania podľa § 237 písm. a) až e) a g) O. s. p. a ich existenciu nezistil ani dovolací súd“. V závere dovolací súd konštatuje, že „pokiaľ dovolateľ označil ako dôvod podaného dovolania aj ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p., dovolací súd k tomu uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci súdom je síce relevantným dovolacím dôvodom, avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p.“.»

V súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru rozsudkom krajského súdu sťažovateľ uvádza, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu „vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu (ignoroval skutočnosť, že sťažovateľ v adhéznom konaní uplatnil svoj nárok na náhradu škody nielen voči vodičovi autobusu [REDACTED], ale aj voči prevádzkovateľovi – spoločnosti SAD Zvolen). Súdny (okresný aj krajský) svojvoľne interpretovali právne predpisy (ustanovenia OZ ohľadom premlčania a príslušné ustanovenia zákona o PZP) v rozpore s ich zmyslom a duchom zákona, pričom táto interpretácia išla nepochopiteľne na úkor sťažovateľa.“.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že „[z]ákon o PZP, ktorý mal slúžiť na ochranu sťažovateľa, tak v dôsledku svojvoľnej interpretácie súdov predstavuje prekážku pre sťažovateľa, aby sa domohol svojho oprávneného nároku.“.

Sťažovateľ tiež namieta, že „[p]odstatné otázky týkajúce sa premlčania, ktoré v tejto súvislosti... opakovane nadnášal, zostali z dôvodov na strane súdov nezodpovedané“.

Z už uvedených dôvodov preto považuje „*namietané rozhodnutie za arbitrárne, keďže neposkytuje presvedčivé zdôvodnenie postupu a myšlienkových pochodov súdov. Ako také je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože k podstatnej časti argumentácie sťažovateľa sa súd nevyjadril, len ju bez ďalšieho odmietol.*“.

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 13 Co/1028/2013 zo dňa 17. 12. 2013 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co/1028/2013 zo dňa 17. 12. 2013 sa ruší a vec sa vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právnej zástupkyne do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07),

t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu je najprv potrebné poukázať na názor ústavného súdu, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). To však platí, len pokiaľ je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté. V takomto prípade je preto nevyhnutné, aby sťažnosť bola podaná v zákonnej lehote nielen proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ale aj proti rozhodnutiu súdu odvolacieho, ak ním došlo podľa názoru sťažovateľa k zásahu do jeho práv (IV. ÚS 406/2010).

Ústavný súd v príslušnej kancelárii okresného súdu zistil, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 117/2014 zo 17. marca 2016 nadobudlo právoplatnosť 1. apríla 2016, a preto považuje lehotu na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu za dodržanú.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu v zmysle absencie primeranej argumentačnej reakcie na ním uvádzanú podstatnú odvolaciu námietku súvisiacu

s nesprávnym právnym posúdením premlčania jeho práva uplatnenom proti poisťovateľovi v občianskom súdnom konaní v situácii, keď si v rámci adhézneho konania uplatnil právo na náhradu škody proti škodcovi a prevádzkovateľovi dopravného prostriedku (poistenému).

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnutý rozsudok krajského súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatňuje.

Krajský súd vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia potvrdil rozsudok okresného súdu. Následne v úvodnej časti odôvodnenia označeného rozsudku rekapituloval podstatné časti rozsudku okresného súdu, argumentáciu účastníkov konania nastolenú v odvolacom konaní a, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného okresným súdom, v časti relevantnej pre toto konanie uviedol, že *„nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozsudku súdu prvého stupňa“*.

Podľa názoru krajského súdu *„[z] obsahu spisu vyplýva, že procesný súd správne postupoval, keď zamietol návrh navrhovateľa pre premlčanie. Dôvody, pre ktoré tak urobil, okresný súd správne a podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozsudku. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje.“*

Krajský súd na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že poškodený sa *„môže domáhať náhrady za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla priamo proti prevádzkovateľovi motorového vozidla (§ 427 a nasl. OZ), pričom za prevádzkovateľa uhrádza škodu poisťovateľ podľa § 15 ods. 1 veta prvá zák. č. 381/2001 Z. z., voči vodičovi motorového vozidla podľa ust. § 420 OZ, proti poisťovateľovi, pričom v tomto prípade je povinný svoj nárok preukázať (§ 15 ods. 1 veta druhá zák. č. 381/2001 Z. z.)“*, keďže *„[i]de o tri rozdielne zodpovednostné subjekty, ktoré nesú zodpovednosť za vzniknutú škodu na základe rôznych ustanovení OZ, pričom v prípade poisťovateľa ide dokonca o iný zákon a preto*

lehota na uplatnenie nároku voči každému z týchto subjektov začína plynúť a plynie osobitne“.

Krajský súd ďalej uviedol, že „[z]o žiadneho ustanovenia zákona, ale ani logiku zákona akceptujúcim výkladom nemožno dôjsť k záveru, že uplatnením nároku na náhradu škody voči ktorémukoľvek z označených subjektov, plynie jednotná premlčacia lehota voči všetkým subjektom a riadi sa rovnakými pravidlami, teda aj pravidlami o spočívaní lehoty, jej pretrhnutí atď.“.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia rozsudku krajského súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa nezistil, aby napadnuté rozhodnutie krajského súdu riešilo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany arbitrárne a že by tak zasahovalo do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že otázka nastolená sťažovateľom týkajúca sa spočívania plynutia premlčacej lehoty proti poisťovateľovi za situácie, keď zo strany sťažovateľa došlo k uplatneniu si jeho práva na náhradu škody na zdraví proti škodcovi a prevádzkovateľovi dopravného prostriedku, nie je dotknutými právnymi predpismi výslovne regulovaná. Rozdiely v normatívnom riešení plynutia premlčacej lehoty v sťažovateľovom prípade vyplývajú z toho, či právo na náhradu škody spôsobenú na jeho zdraví je potrebné chápať ako jeden právny vzťah, ako to naznačuje sťažovateľ, alebo ako toľko samostatných záväzkových vzťahov, koľko je dlžníkov.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu je zřejmé, že krajský súd pri riešení danej veci vychádzal z teoretickej koncepcie spočívajúcej v mnohosti samostatných záväzkov, ktoré sú vo svojej podstate späté totožnosťou plnenia; uvedené v odôvodnení svojho rozhodnutia ozrejmil, a preto aj konzistentne dospel k právnemu záveru, že počiatok plynutia premlčacej doby a jej prípadné spočívanie sa posudzuje u každého účastníka právneho vzťahu samostatne. Podľa názoru krajského súdu majú teda otázky plynutia a spočívania premlčacej doby v okolnostiach danej veci účinky

iba *in personam*, čo zároveň korešponduje aj s teoretickou povahou námietky premlčania ako osobnej námietky dlžníka.

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd uvádza, že k riešeniu plynutia premlčacej doby voči poisťovateľovi a podmienok jej možného spočívania dospel krajský súd na základe vlastných myšlienkových konštrukcií, ktoré nevybočili z rámca ústavnoprávne prípustnej argumentácie, aj keď krajským súdom zvolené právne posúdenie sťažovateľovho prípadu nemusí nevyhnutne z ústavnoprávneho hľadiska predstavovať jeho jediné možné a ústavnoprávne akceptovateľné riešenie.

Na základe už uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Nad rámec uvedeného je potrebné aj s poukazom na závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uviesť, že princíp právnej istoty, ktorý bol nastolený právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu, môže ustúpiť iba výnimočne, a to pre účely zaistenia korekcie závažných justičných omylov (pozri napr. rozsudok ESLP Ryabykh proti Rusku z 24. 7. 2003, sťažnosť č. 52854/99) a napravenia väd zásadného významu pre súdny systém, a nielen z dôvodu dosiahnutia právnej čistoty rozhodnutia všeobecného súdu (pozri napr. rozsudok ESLP Sutyazhnik proti Rusku z 23. 7. 2009, sťažnosť č. 8269/02).

V súvislosti s namietaným porušením hmotného práva sťažovateľa (čl. 20 ods. 1 ústavy) ústavný súd konštatuje, že krajský súd, rešpektujúc ustavnoprocené princípy garantujúce základné právo účastníkov konania na súdnu ochranu, podľa názoru ústavného súdu v konaní o ochranu tohto práva a v spojení s ním posúdili aj namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Ústavný súd dospel k záveru, že aj z hľadiska posúdenia tohto práva nebol napadnutý rozsudok krajského súdu

ani svojvoľný a ani arbitrárny a jeho rozhodnutie je aj z pohľadu poskytnutej ochrany tohto práva ústavne udržateľné.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2018